Ч. 112. Неділя 31 (18) мая 1908. Рік XVIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата
у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Віче німецких селян. — Справи чеські. — З Угорщини. — З Ради державної. — Події на острові Самос.

Оногди відбуло ся в ратуши у Відни селяньске віче з рамени долішно-австрийского Союза хлопского. Предметом нарад була передовсім справа обезпеченя на старість всіх робітних кляс, головно хліборобів. В тім дусі ухвалено резолюцию. На внесене п. Ґаґенгофера ухвалено заложити державну орґанізацию німецких селян-хліборобів, потім принято резолюцию з протестом против обиди, доконаної в послідних часах кількома ректорами висших шкіл і візвано правительство до даня сатисфакциї. Вкінци запротестовано против поведеня академічних властий супротив християньских студентів і зажадано рівних прав для католицких стоваришень на університетах.

Праскі часописи доносять, що ческий Виділ краєвий однодушно поручив маршалкови, аби поробив заходи у правительства у Відни, щоби ческий сойм був скликаний ще перед осінною сесиєю ради державної у відповіднім часі, о скілько можна на 8 тиждні без перерви, для уконституованя сойму і Виділу краєвого і для полагодженя конечних краєвих справ, передовсім буджету. — В Празі при виборах виділу помічників праского торговельного збору дня 28 с. м. побідила листа социяльно-демократична, на котру упало 1243 голосів; противна листа німецка одержала 522 голосів.

В угорскім соймі у відповіди на інтерпеляцию пос. Мезефіого в справі виборчої реформи відповів міністер внутрішних справ ґр. Юлій Андраші, що мав намір предложити проєкт реформи виборчої ще на весну, однако позаяк бачить, що дискусия над тим проєктом не скінчилась би перед літом, а не було би умістним перивати єї і полишати ціле літо на аґітацию сторонництв зорґанізованих против предложеня, проте відложив єї до осени і обіцює, що предложить проєкт реформи на однім з перших засідань сойму в осени. Що до подробиць проєкту, то не уважає відповідним і потрібним вже нині їх подавати. Сойм принимає ту відповідь до відомости.

В дальшім ході вчерашного засіданя ради державної виголосив між ин. довшу бесіду пос. Король, котрий іменем свого сторонництва заявив, що буде голосувати против буджету. Промавляло відтак ще кілька инших послів, між ними пос. Кость Левицкий. Обговорював справу управильненя язикового питаня в дусі рівноправности для всіх народів, справу санациї краєвих фінансів і реформу адміністрациї. По промові пос. Єссера закінчено загальну дискусию над буджетом і вибрано ґенеральним бесідником „за" пос. Ґломбіньского, а „против" пос. Немеца. Ґенеральні бесідники будуть промавляти на слідуючім засіданю, яке відбуде ся в понеділок по полудни.

На острові Самос, положенім в Еґейскім мори, котрий управляє ся автономічно, лише під протекторатом султана, вибухла ворохобня котрої причина доси ще не звістна. В зазалі о подіях на тім острові доси нема точних вістий бо кабель телеґрафічний получаючий остров з Константинополем перерваний. Після дотеперішних донесень в битві з ворохобниками упало близько 100 людий. Ворохобники окружили в кріпости князя і залогу, що складає ся з турецкого войска. Чужі консуляти, до котрих схоронили ся чужі підданi, ворохобники лишають в спокою. Австро-угорский консуль доносить, що ворохобники окружили єго помешканє. Також инші консулі надіслали подібні донесеня і просять о поміч. Вчера відплило з Константинополя до острова Самос кілька воєнних кораблів турецких з 5 баталіонами войска. В константинопольских грецких кругах проявило ся велике занепокоєнє, бо Греки висказують здогад, що Туреччина намі

28)

Артисти і їх штука.

Образки із сучасної і давнійшої культури.

Після Де Во, Остена і др.

написав К. В.

(Дальше).

Борба биків.

Не давно тому доносили ми на иншім місци про страшну катастрофу, яка стала ся була на арені в Мадриді, де розлючений бик взяв на роги кількох людий і випустивши з них внутренности зробив їм смерть на місци а кількох инших тяжко покалічив. Сьвідками тої катастрофи були многі тисячі людий, що зібрали ся були дивити ся на се в цілій Іспанії дуже звичайне і дуже люблене а заразом і дуже люте видовище.

Нема другого народу на сьвіті, котрий би так холоднокровно міг допускати ся лютости, як тоті про людске око дуже побожні і гордовито надуті Іспанці, у котрих мученє зьвірят для забави стало ся так загальне, увійшло так в кров і кости цілого народу, що уважає ся нині за народну сьвятість, котрої нікому не вільно нарушити ані скасувати.

Ворби биків, чи ліпше сказати борби з биками не видумали самі Іспанці. Се останки давної, дуже давної культури, котру Римляни перейняли були головно через Греків зі всходу і розвинули єї у себе до крайности. Не було, здаєсь, таких диких зьвірів, яких би Римляни не виводили до борби на свої арени. На римских аренах можна було бачити льви, тиґли, пантери, леопарди і рисі, слони, носороги і гіппопотами, вовки, медведі і пси а навіть струсі і крокодилі. З того всего удержалась в Іспанії лиш борба биків а звідси розширила ся потрохи до сусідних країв, полудневої Франциї і Портуґалії та до Мехіка і Венезуелї в Америці.

Борба биків була аж до 16 століття привилеєм іспаньскої шляхти і єї устроювано для окраси всіляких торжеств. Лицарі ставали на конях против биків зі списою на чотири стопи довгою, що бувало нераз причиною многих нещасливих случаїв. Так н. пр. згинуло в борбі з биками в 1512 р. аж десять лицарів. Поволи однак приняла тота борба менше небезпечний вид для борців, але зато стала тим лютішою для зьвірят і задержала ся аж до наших часів.

Нині має кожде більше місто в Іспанії свою арену „Пляца де Торос" (Plaza de Toros — площа биків) а всіх загалом єсть 326, з котрих деякі можуть помістити в собі 14 000 до 16.000 людий. Найбільша мурована арена знаходить ся в Севілї а в ній може помістити ся аж 20.000 людий. Борба биків розпочинає ся звичайно в середній і полудневій Іспанії з Великодними Сьвятами та відбуває ся що неділі і сьвята аж до падолиста. В північній Іспанії відбуває ся лиш в деякі сьвята і то по найбільшій части лиш на добродійні цілі. Який хосен з такої добродійности, можна зміркувати з того, що коли в 1902 р. устроєно в Мадриді борбу биків на дохід товариства журналістів, то чистого доходу було 30.000 пезетів а видатки виносили 40.000 пезетів. Одна така борба биків, в котрій гине 6 до 8 биків а 10 до 30 коний називає ся „корріда". Борба биків відбуває ся звичайно слідуючим способом:

„Пляца де Торос" єсть то по найбільшій части кругла арена з піску, довкола котрої підниmає ся амфітеатрально деревляне забудоване з місцями для видців. Розріжняємо місця на сонци і в тіни; сі послідні суть значно дорожші. Єсть майже четверта година з полудня Сонце стоїть вже значно на заході, але все ще припікає сильно із темносинього неба, на котрім не видко ані одної хмарки, одну часть видців, підчас коли друга половина спочиває вже в тіни. Нараз роздає ся в середині пронизуючий голос труби а в слід за ним гудить бубен і чути предовгий свист сиґналовий. То знак, що розпочинає ся борба, і що для першого бика вибила вже година. До борби з ним стають і люди, котрих житє буде також лиш на волоску висіти.

На арену виїздить тепер „кадрілля" (quadrilla — громада людий, зложена з чотирох відділів). То суть „тореадорес" або „торерос" (борці). Попереду кадріллї їде „альґуазіль" або міский писар на кони в чорнім оксамитнім одіню. За ним їдуть „пікадорес" (пікеніри) на шкапах в одіню старосьвітских лицарів іспаньских, узброєні піками та уставляють ся на арені напроти стайні, де замкне-

ряє знести запоручену султаном острову Самос автономію, помимо, що та автономія запоручена також і міжнародними договорами. — Вчера відбула ся в Константинополи в справі ворохобні на Самос нарада амбасадорів европейских держав. — Як „Neue fr. Presse" доносить, причиною ворохобні против князя Коппасіна має бути те, що князь викликав невдоволене більшости сенату, заборонюючи єму зносити ся просто з поминенем князя з заграничними консулями. Крім того князь поріжнив ся з головним начальником скарбу на Самос і з командантом жандармериї. Позаяк в часі поїздки, удало ся єму перетягнути на свою сторону кількох найвиднійших членів більшости, то він не хотів підписати письма скликуючого народні збори. Туреччина жалує ся на тамошного грецкого консуля, що він до спілки з найважнійшим членом більшости Суффулісом робить інтриґи і викликав ворохобню, тому жадає она відкликаня того консуля. — Передвчера мало прийти до оружної розправи між християньскою жандармериєю на Самос а турецким войском, що творить там залогу. Близших вістий доси нема.

Новинки.

Львів, дня 30-го мая 1908.

— **В справі Городецкого кладовища**, замкненого від 1875 р. видав маґістрат львівский оповіщене з дня 17 с. м., в котрім подаючи поіменний виказ гробів на тім кладовищи, взиває інтересованих, щоби постарали ся о ексгумацию і перенесене мощий на инше кладовище найдальше до року від дня оповіщеня, бо по тім часі не ручить ся за дальше єствоване могил і нагробників. Ексгумация і перевезене мощий будуть відбувати ся лиш на кошт інтересованих осіб.

— **Дрібні вісти.** П. Антін Оприск, настоятель руської бурси ремісничої, примістить хлопців до науки у комнатного маляря, шлюсаря і столяря. — 7-літну Марию Краєвску напав вчера великий чорний пес і покусав сильно. — В будинку каси ощадности вкрадено Естері Штігер полярес з квотою 60 К. — На площи Краківскій арештовано Андрія Шумялу, котрий хотів продати футро, вкрадене, як опісля показало ся, з воза купця з Бібрки, Якова Шляйхера. — В ресторациї готелю „Імперіяль" зґублено сиґнет вартости 200 К. — Пані П. Подгорска замешкала під ч. 11 при ул. Краківскій на I поверсі, так розсердила ся на свого песика, що викинула єго через вікно на улицю. Пес впав на голову переходячій туди в тій хвили Марии Торосевич і сильно єї потовк і покалічив. — В Дублянах відобрав собі житє через повішене тамошний війт Михайло Тишиньский. Причиною мала стати ся невірна жінка. — В Босанчу на Буковині викрила жандармерия і арештувала ватагу зложену з 60 людий, селян, котрі вже від довшого часу допускали ся всїляких убийств і рабунків.

— **Репертуар театру „Сокола" у Львові.** Дім „Днїстра" ул. Руска ч. 20. (Білети скорше набути можна в „Сокільскім Базарі").

В неділю 31 мая с. р. другий раз „Довбуш", траґедия в 5 діях а 7 відслонах Юрия Федьковича.

В четвер 4 червня с. р. вечір сьміху вистава складана: 1) „Перше повмирали, потім побрались" комедия в 2 діях з російского. 2) „Як ковбаса та чарка, то минеть ся й сварка" комедия в 1 дії М. Старицкого. 3) „Ювілей" жарт в 1 дії А. Чехова.

В суботу 6 червня с. р. на дохід „Руської захоронки" „Перехитрили" оперетка в 3 діях М. Кропивницкого.

В неділю, 7 червня с. р. „Сто тисяч" комедия в 4 діях Карпенка-Карого.

— **Процес Зібавера і спільників** о всілякі мальверзациї на зелїзници, який від кількох днів веде ся в Станиславові подав кілька характеристичних епізодів. Четвертого дня розправи переслухувано між иншими сьвідка Теодора Козловского з Коломиї, котрий давнійше був банмайстром в Станиславові і бував часто у обжалованого Рудковского. Сьвідок зізнає, що Рудковский жив собі добре. На принятя подавано не банмайстерскі але паньскі страви: торти, дичину, индика начиняного каштанами і т. п. — ну, та й добрі напитки. З обжалованим Вальдекером був сей сьвідок лиш раз в каварни, в товаристві двох панночок, де пили коняк а панночки співали і пили більше як они оба (на сали веселість). На питанє предсідателя, чи господарка Зібавера була добра, сказав сьвідок: Навіть дуже добра, але зверха. Господарка тога була подібна до красної але в середині червачливої грушки.

Вельми характеристичні були зізнаня ревідента Полляка, котрий на питанє др. Бораля зізнав що слїдує: Дня 27. падолиста 1905 р. наспіли з Тисьменичан під адресою секциї консервациї ч. І. 28 штук брусів а надавцем була сама секция І. Я повідомив секцию, що наспіла така посилка, але секция не відобрала тих брусів і они лежали дальше в маґазині. З початком 1906 р. авізував я знову, щоби забрали собі тоті бруси, в маю ще раз, але надармо. В виду того повідомив я банмайстра Рудковского, щоби забрав собі той материял, а коли він навіть не відповів, то я відніс ся до дирекциї о позволене продати ті бруси, на що дирекция згодила ся і бруси продано за баґателю.

Др. Бораль: Якто, дирекция зелізнича продала свій власний материял? — Сьвідок: Так єсть — яко *unbestellbar*, (котрий не можна доставити). — Др. Бораль: Якто, unbestellbar? Прецї адресатом була сама зелізниця! (Веселість на салї). В той спосіб пропадали цїлі вагони, за котрі треба було платити доставникам. Чи були ще подібні случаї, пане ревіденте в часї вашого урядованя? — Сьвідок: Таких случаїв щоби зелізниця продавала свій власний материял не було за мене. Але раз наспіла знов посилка 75 брусів до секциї І., а коли секция не відобрала, то я казав ті бруси викинути з маґазину на рампу, де заїзджають фіри по фрахти. Що з ними стало ся, не знаю; мабуть забрав їх хтось, хто не мав права до того.

Предсідатель до Зібавера: Щож ви на то пане інспектор? — Зібавер: Що до першого случаю, то одержавши „авізо" запитав я Вальдекера, чи тоті 28 брусів для нас. Вальдекер заперечив тому, отже я відписав в тім дусі маґазинови фрахтовому. — Радн. Шнайдер: А ви пане Рудковский? — Обжалований Рудковский: Я о тім нїчого не знаю. — Сьвідок Полляк: Як то не знаєте нїчого? Прецї в два місяці по ліцитациї ви прийшли до мене з докорами і казали: Бійтесь Бога, що ви зробили, що продали метариял зелізничий! (Веселість на сали).

ний бик. За пікадорами ідуть пішки „бандеріллерос", за тими поступають „еспадес" або дійстні торерос, поубирані дуже красно, в ґалевім, золотом вишиванім одіню і в ріжнобарвних плащах, завішених на опашки та з добутими мечами в правій а „мулєтами" (короткими лісочками з куснем червоної шовкової материї на кінци) в лївій руцї. Наконець за тими ідуть „чульос" (chulos, погоничі від мулів і помічники) в червоних кабатах, а похід замикає кілька возів тягнених мулами, призначених вивозити з арени убиті зьвірята.

Альґуазіль іде тепер перед льожу президента борби, котрим буває звичайно директор міскої полициї, і відбирає від него украшений лентами ключ до стайнї, в котрій бик замкнений, та віддає его одному з червоних, котрих прозивають мальочками, а той біжить і отвирає двері та втїкає чимскорше, підчас коли бик з довгими лентами на шиї і рогах вибігає із середини на арену. В хвили, коли бик висуває ся крізь низькі двері, вбивають єму ще з гори в карк, щоби его розлютити, короткі ножі з гачиками, загненими до гори, на колодках котрих причіплені великі паперові рожі. Бик єсть отже вповні „украшений" і вже розлючений. Тореадори серед грімких оплесків кланяють ся до льожі президента, кидають свої плащі на бариєру, котра окружає арену і біжать до бика.

Тимчасом вже й бик вибіг на арену а публика витає его так само грімкими оплесками та кричить з радости: Ah, que toro! (Ах, ке торо!) Ах, що за бик! Який же красний, якіж величезні роги у него! А що за грубезний карк!

Бик, що вибіг з темної стайні на сонце, жене мов сліпий а вже й без того розлючений аж казить ся від крику, яким его витають, та хотів би вирвати ся на волю! На волю! Бідне, дурне зьвіря! Не знає того, що оно має людем служити на забавку, що єму вже послїдний раз сонце сьвітить і що его небавком замучать!

Опинившись на середині арени бик шукає виходу, кидає ся до бариєри і біжить вздовж неї. Ленти якими его прибрано до борби, повівають у воздусї і пуджають его. Що жиє втїкає тепер перед ним а тореадори перескакують через бариєру. Горе тому, котрого би він захопив! Що они уміють, то і він потрафить: і він скаче через бариєру. Тепер біжить він вузкою доріжкою межи бариєрою а стінкою від сторони видців, котрі сподівають ся кождої хвилї катастрофи, подібної як згадана попереду. Але тореадори перескакують знов через бариєру на арену а бик біжить дальше, аж остаточно добігає до кінця, де доріжка виходить знов на арену. Бик, опинившись на арені, стає на хвильку, ніби спочиває, ніби надумує ся, що єму дальше робити.

Тепер розпочинають бандеріллерос свою діяльність; они наставляють свої мулєти бикови а той в сліпій злости пускає ся рогами до мулєти але ніколи до чоловіка. „Відважний тореадоре" не ставив би ся так до корови, котра не кидає ся так як бик на осліп на червону материю, лиш бере ся розважнійше до того, що дразнить єї тою материєю. Се кінчить ніби перший акт борби. Публика тїшить ся і кричить, остерігає тореадорів і плеще в долоні: Стережись, чоловіче! Ах, то відвага! А то скочив! — Славно, славно!

Тепер розпочинає ся другий акт, муки і лютість на всї боки. Бик вже змучив ся і стоїть серед арени а тоді під'їзджають до него на кони пікадорес і розпочинає ся гидка „ґаррода", котрою якраз Ішпанці найбільше любують ся. На нужденній шкапі — бо до тої борби уживають умисно як найгірших коний — під'їзджає пікадор о скілько можна як найблизше до бика і старає ся поставити ся конем як найдогіднійше в той спосіб, щоби розлючений бик міг взяти коня на роги. Він держить піку в руцї, котрої вістре єсть ледви лиш на цаль довге, бо она зовсім не до того, щоби нею убивати бика, лиш, щоби его колоти і дразнити.

(Дальше буде).

Всячина
для науки і забави.

— **Скаженина.** Частї в послїдних часах случаї покусаня людий скаженими псами у нас у Львові і на провінциї а відтак і типовий случай смерти від скаженини в Новім Йорцї, о чім ми онгди доносили, спонукують нас розповісти тут дещо про сю страшну хоробу, щоби остеречи по можности наших людий від неї і показати, як від неї тепер лічать.

Скаженина звана грецким словом „лісса", прокидає ся в цілім сьвіті з виїмкою може одної Австралії, де суть і виконують ся строгі приписи щодо привозу псів. Найчастїйше появляє ся она в Австро-Угорщині а вже найбільшого нещастя робить в Росиї і на Балканї. Найчастїйше ширить ту хоробу пес, той найбільший любимець і приятель чоловіка, бо ніяке зьвіря не єсть так вражливе на ту хоробу як пес. По псї слїдує кітка, відтак кінь і рогата худоба, дальше вівця, свиня і коза. Що казять ся вовки і лиси, се звістно загально. В Росиї ширить ся скаженина між вовками так дуже, що більше як 80 прц. з всіх случаїв тої хороби походить від покусаня скаженими

вовками. Але навіть заяці, відтак щури і кури можуть казити ся і ширити між людьми сю хоробу.

Пора року що до сеї хороби ні при чім, бо она може ширити ся так само сильно в зимі як і в літі, з весни або й в осени. То річ певна, що ані студінь ані спека не стають ся причиною сеї хороби, а коли она в теплій порі проявляє ся частійше, то длятого, що тоді люди, особливо же діти більше на дворі і лекше та частійше можуть стикати ся зі скаженими звірятами та що они тоді лекше убрані, отже тіло приступнійше для укушеня. Особливо же біднійшим дітем, котрі бігаючи по улици зачіпають і дразнять чужі пси, грозить тоді велика небезпечність і длятого старші повинні їх від того остерігати.

Давнійше гадали люди, що то само укушене і перепудженє при тім стають ся причиною скаженя. Досьвіди однак показали, що скаженину викликує зараженє слиною скаженого звіряти. Тим то й поясняє ся, длячого укушене в голе тіло єсть небезпечнійше як укушене крізь одіж. Коли скажений пес поліже чоловіка в руку (як ось фабриканта Марша в Ню-Йорці) а ядовита слина дістане ся в малесеньку ранку, котрої він навіть не добачив на руці, то вже може настати зараженє скажениною. Тим то й поясняє ся, що деякі занедужавші на скаженину випирають ся ріпучо того, мов би їх скажений пес покусав. Але бувають і такі, котрі умисно не признають ся до покусаня, гадаючи, що їм то нічо не пошкодить і що они лиш не потрібно піддавали би ся якомусь лїченю, котрого що найменше боять ся так, як скаженого пса.

Небезпечність укушеня зависить також від місця на тілї. Найнебезпечнійші суть укушеня в лице а відтак руку, бо они бувають не закриті і в них знаходить ся велика скількість нервів. Отрую скаженини не забирає кров і не розносить єї по тілї, лиш она чіпає ся нервів і нервами суне ся до осередної маси нервової. То відбуває ся дуже поволи. Підчас коли инші отруї розійдуть ся иноді й до кількох хвиль при помочи крови по цілім тілї і зруйнують єго, то отруя скаженини посуває ся нервами дуже поволи. Коли звірятам запущено тої отруї в клуб, то она аж за пять днів зайшла до тої части стрижа хребтового, котрий єсть при хвості; в тій части, котра в шиї, єї ще нема. За кілька днів посуне ся она вже висше і наконець дійде до стрижа в шиї а наконець до тої части стрижа, котра єсть безпосередним продовженєм мозку.

Скоро же отруя дістане ся до мозку, то хороба вибухає, а тоді скаженина проявляє ся у пса і чоловіка майже однаково. Час, через котрий розвиває ся хороба від хвилї укушеня аж до єї вибуху, виносить більше менше 60 днів. По сім часї настає зміна в звіряти. Пес стає якийсь сумний і неспокійний то хвилями ще бавить ся, але буває вже роздразнений; з початку чує ще голод і хоче їсти, але поганої поживи не рушить а за то гризе дерево, папір, шмати і т. п., що єму попаде ся. По тім зачинає вже хороба виступати з цілою силою. Пес кусає все, що лиш єму попаде ся, гавкає охриплим голосом і нїби виє. Напади кусаня тягнуть ся у него доти, доки ще може держати ся на ногах, відтак паде, дістає судорогів і очи стають єму стовпом. Звичайно при вибуху скаженини пес втїкає з дому, волочить ся неспокійно, кусає всїх і все, що лиш стане єму в дорозі; хід єго непевний і він заточує ся, худне, хвіст бере під себе а волосе робить ся кострубате. Наконець зачинає пес точити піну, язик єму звисає з запіненого і закровавленого рота, віддих стає неправильний, пес скомлить охриплим голосом і наконець слабне так, що вже й кусати не може, паде на землю і гине, що буває найдальше до десяти днів по вибуху хороби.

Подібно проявляє ся хороба й у чоловіка, у котрого може розвинути ся вже до 30 днів, але може потребувати до того й кілька місяців, а навіть в рідких случаях і кілька літ. Хороба розпочинає ся тим, що чоловік чує ся якийсь мовби не свій, шукає самоти, то знов буває хвилями веселий та та впадає в задуму. Сї перші прояви зависять богато від того, чи чоловік знає о своїй хоробі чи ні. Коли отруя захопила вже осередочну масу нервову, то чоловікови зачинає щось привиджувати ся і причувати ся а шкіра робить ся незвичайно вражлива. По двох або трох днях чоловік робить ся дуже роздразнений. Віддих буває тяжкий і єго в чоловіці запирає мов би від якогось страху; недужий ловить воздух, як той, що лїзе в студену воду, і лиш з великим трудом може поликати капиток або яку поживу. Болючі корчі стягають єму глотку, кілько разів хоче чогось напити ся, або хоч би лиш взяв склянку до рук. Спрага єго мучить а він не може пити бо дістає корчів. Наконець дістає корчів, скоро лиш подивить ся на воду (водобоязнь). З якимсь страхом споглядає недужий на воду, ним зачинає трясти трясти він затискає зуби, ловить корчево воздух і корчево видає єго із себе. Таких корчевих нападів дістає він від шелесту і дїткненя, від сьвітла а навіть лиш коли подути на него а до того при ходить ще дрож і корчі мязів.

Опісля нападає недужого якийсь страшенний неспокій, він бігає по комнатї мов „скажений“, бє головою в стїну, кусає себе самого (рідко других) та бє як „скажений“ довкола себе. Голос єго хрипне, він гавкає подібно як пес, лице викривляє ся єму з болю а рівночасно й пробиває ся в нїм вираз якоїсь страшенної розпуки, котра нїби показує єго сьвідомість того, що він мусить гинути. З рота тече єму заєдно брунатнава піна або він випльовує єї раз по раз на всї боки. Нераз гине недужий серед такого нападу, але найчастійше аж по короткім паралїжу, що не тревае довше як день. Тоді уступають всї прояви скаженини, недужий може поликати і пити, пізнає свою родину, котра вже тїшить ся, що єму полекшало, аж ось він починає конати і вмирає. (Про отрую скаженини і раду від неї другим разом.)

— **Найменша република на сьвітї** то не місточко Моресне, положене межи Німеччиною, Бельґією і князівством люксембурґским, бо єсть ще менша самостійна держава, котра позістала доси независимою від своїх могучих сусїдів. То мала вижина Салянф на полудневій границі Франциї, на котрій сто ть кільканайцять домів, в котрих жиє громадка пастухів і около сто робітників, котрі працюють в недалекій копальни. В сїй маленькій републицї нема ані поліциї ані урядників та й нїхто не платить податків. Розуміє ся, що там також нїхто не робить політики. Громадою управляє рада зложена з чотирох вибираних радних. На однім з послїдних засїдань тої великої ради порушено також питанє, до кого поправдї належить гора Салянф, на котрій стоїть република, але остаточно мужі державні сеї републики порішили, що лїпше не зачіпати сеї справи і не сушити собі голови великою політикою, бо далеко користнїйше пильнувати своєї худоби і копальмі.

— **Резолютна панна машинова.** Славний американьский гумор ист-писатель Марк Твен розповідає слїдуючу забавну історию панни, що в однім банку писала на машинї.

Начальник банку був одного дня як звичайно знов в злім гуморі і давав то відчути своїм підвластним, бо завсїгди так робив. А що панна від машини мала з ним найбільше до роботи, то і найбільше мусїла натерпіти ся від него.

— Прийде ся вдурїти! — крикнув він. — Кілько разів я вже то говорив, щоби менї на моїм бюрку нїчого не рушати?!

— Та й нїхто нїчого не рушав.

— Так? А хтож поклав тут марки? Хтож як не ви?

Она не відозвала ся ані словом лиш писала дальше на своїй машинї.

— Запрячте марки! — крикнув він.

— Деж маю їх подїти? — спитала она і встала.

— Денебудь, де хочете. Лиш возьміть їх менї з очий, поставте їх так, щоби я їх вже не видів.

Панна від машини лиш потакнула на то головою, взяла марки змочила їх спокійно, налїпила начальникови на єго лисину і сказала: Бувайте здорові! Прошу мене увільнити.

— **Як лїпше.**

Хлопцеви пустила ся кров з носа а мати каже: Івасю не схиляй голови, бо кров буде ще більше течи.

На то відзиває ся батько: Можеш голову схилити, лиш ніс задри до гори.

— **Не вгадав.**

Коли ти такий мудрий, Андрію, то скажи, чим ріжнить ся шиба від рота?

— Тим, що єсть із скла.

— А видиш, який ти дурний! Коли бо тим, що шибу можна з обох боків лизати а рот лиш з одного.

Телєґрами.

Відень 30 мая. Нині в полудне в церемонійній сали Бурґу відбуло ся торжествє зложеня поклону Є. Вел. Цїсареви з нагоди Єго ювилею ґенералїциєю цїлої австро-угорскої армії. Привітну бесїду виголосив до Монарха Архікн. Франц Фердинанд, в котрій висказав желаня армії з нагоди 60-літного ювилею правлїня Цїсаря і вручив Єму ілюстроване дїло п. заг. „Sechzig Jahre Wehrmacht“.

Відень 30 мая. В палатї послів поставили внесеня між иншими: Вінтер, Реннер, Діяманд, Піттоні і Віґик в справі зміни закона з 23 мая 1873 о укладаню ліст судиїв присяжних. Інтерпельциї зґолосили пос. о. Давидяк в справі ревізиї в церкві; — Заморский до міністра просьвіти в справі побитя польскої дитини учителем Русином; — пос. Гудец в справі видаленя російских підданих зі Львова.

Лїма 30 мая. При вчерашнім виборі вибрано президентом Leguja. Революцию можна уважати за скінчену. Сподївають ся, що президент випустить політичних вязнів на волю.

Петербург 30 мая. Розмова Крамаржа зі Столипіном відносила ся до справи побуту делєґатів славяньских у Варшаві та утвореня культуральної і політичної оборони против аґресивних змагань Німеччини. Делєґатам позволено задержати ся у Варшаві.

Сеуль 30 мая. Після донесень які наспіли до властий войскових було в маю 53 стичок японьского войска з корейскими повстанцями. Корейцї стратили 594, Японцї 30 вояків. Повстанї виступали в пять разів більшій силї як Японцї.

Господарство, промисл і торговля.

Цїна збіжа у Львові.

дня 29 мая:

Цїна в коронах за 50 кільо у Львові.

Пшениця	12·10	до	12·30
Жито	10·20	до	10·40
Овес	6·20	до	6·40
Ячмінь пашний	6·40	до	6·60
Ячмінь броварний	7·—	до	7·40
Ріпак	—·—	до	—·—
Льнянка	—·—	до	—·—
Горох до вареня	8·—	до	11·—
Вика	—·—	до	—·—
Бобик	6·30	до	6·50
Гречка	—·—	до	—·—
Кукурудза нова	7·80	до	8·—
Хміль за 56 кільо	—·—	до	—·—
Конюшина червона	—·—	до	—·—
Конюшина біла	—·—	до	—·—
Конюшина шведска	—·—	до	—·—
Тимотка	—·—	до	—·—

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).